

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 80 00

F: 01 478 81 70

E: gp.mzi@gov.si

www.mzi.gov.si

Številka: 360-45/2019/264

Ljubljana, 18. 10. 2021

EVA

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) in drugega odstavka 56. člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21 in 82/21) je Vlada Republike Slovenije na .... seji dne .... pod točko ... sprejela naslednje

SKLEPE

1. Vlada Republike Slovenije sprejme Nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda, ki se lahko začne izvajati po dokončnosti odločbe o okoljski sprejemljivosti plana, in jo pošlje Državnemu zboru v seznanitev.
2. Vlada Republike Slovenije nalaga Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, da v roku šestih mesecev pripravi predlog zakona o gospodarskem prestrukturiranju Savinjsko-Šaleške regije in ga predloži v javno obravnavo.
3. Vlada Republike Slovenije nalaga Ministrstvu za infrastrukturo, da v roku šestih mesecev pripravi predlog zakona o postopnem zapiranjju Premogovnika Velenje in ga predloži v javno obravnavo.

mag. Janja Garvas Hočevar

VRŠILKA DOLŽNOSTI GENERALNEGA SEKRETARJA

Prejemniki:

- Ministrstvo za infrastrukturo
- Ministrstvo za okolje in prostor
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Služba Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enako možnosti

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
mag. Hinko Šolinc, generalni direktor Direktorata za energijo, Ministrstvo za infrastrukturo mag. Tina Seršen, vodja Sektorja za pravne in mednarodne energetske zadeve, Ministrstvo za infrastrukturo dr. Danijel Crnčec, podsekretar, Sektor za pravne in mednarodne energetske zadeve, Ministrstvo za infrastrukturo
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
Pri pripravi osnutka strategije je prek tehnične pomoči EU (DG Reform) sodeloval: <ul style="list-style-type: none"> – Deloitte d.o.o. <p>Pri pripravi okoljskega poročila je sodeloval konzorcij, sestavljen iz:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ELEKTROINŠTITUT MILAN VIDMAR – ZaVita, svetovanje, d.o.o. – STRITIH, svetovanje za trajnostni razvoj, d.o.o. – Svetovanje, vodenje in izvajanje projektov, Špela Polak Bizjak s.p. – Dvokut Ecro
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
/
5. Kratek povzetek gradiva:
<p>Skladno s sklepom Odbora Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor (številka: 801-08/19-1/7 z dne 10. 4. 2019) mora Vlada Republike Slovenije do konca leta 2020 Državnemu zboru predložiti časovnico in pravični načrt za zaprtje Premogovnika Velenje in opustitev rabe fosilnih goriv v Termoelektrarni Šoštanj. Skladno s Celovitim nacionalnim energetske in podnebni načrtom (NEPN) je treba do leta 2021 pripraviti dolgoročno nacionalno strategijo, vključno s časovnim načrtom za pravični načrt predčasnega zapiranja Premogovnika Velenje in opustitve rabe premoga v Termoelektrarni Šoštanj (TEŠ), ter za prestrukturiranje in razvojni prehod premogovnih regij. Skladno s tem in ob tehnični podpori Evropske komisije je bila v okviru pobude EU o premogovnih regijah v prehodu pripravljena Nacionalna strategija za opuščanje rabe premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda (v nadaljevanju: Strategija).</p> <p>Za namen procesa priprave Strategije je Vlada Republike Slovenije dne 30. 5. 2019 s sklepom št. 02401-18/2019/3 ustanovila delovno skupino Vlade Republike Slovenije za prestrukturiranje premogovnih regij. Člani skupine so državni sekretarji MZI, MOP, MF, MGRT, SVRK ter MDDSZ. Naloga skupine je določitev časovnice in usklajevanje aktivnosti v zvezi s prestrukturiranjem premogovnih regij in izhodom iz premoga po načelu pravične tranzicije. Minister za infrastrukturo je dne 17. 6. 2019 ustanovil tudi operativno delovno skupino za pripravo ukrepov prestrukturiranja premogovnih regij, kjer sodelujejo predstavniki 28 različnih deležnikov.</p> <p>Strategija v središče postavlja pravičen prehod dveh slovenskih premogovnih regij – Savinjsko-Šaleške (SAŠA) regije in Zasavske regije. Skladno z njenim namenom Strategija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opredeli leto 2033 kot leto, ko bo Republika Slovenija najpozneje prenehala z rabo premoga za proizvodnjo električne energije; - opredeli proces celovitega družbenega in gospodarskega prestrukturiranja obeh regij; - identificira ustrezne finančne vire na nacionalni in EU ravni ter način upravljanja procesa pravičnega prehoda; - opredeli ključne vidike zapiranja Premogovnika Velenje v tehničnem smislu, z vidika vpliva na zaposlene in skupnost ter z vidika varovanja in ohranjanja okolja; - ustvarja sinergije pri izvajanju pravičnega prehoda med regijama, preko skupnih projektov, prenosa dobrih praks in izkušenj. <p>Za SAŠA regijo je predvidenih 39 konkretnih ukrepov na področju energetike (7 ukrepov), okolja (6), povezljivosti in mobilnosti (3), gospodarskega razvoja (10) in socialno-delovnih vprašanj (13).</p>

Strategija predvideva sprejem 2 zakonov, postopno zapiranje PV bi se urejalo v pristojnosti MZI, gospodarsko prestrukturiranje pa v pristojnosti MGRT. Predlog strategije predvideva zapiralna dela 15 let po zaključku aktivnega kopa.

Ključni razlogi, da je bil izbran predlog izstopa iz premoga najkasneje leta 2033, so bili:

- Emisijski cilji EU: Do 2030 je potrebno zmanjšati emisije toplogrednih plinov za vsaj 55% glede na leto 2005, od tega ETS sektor -61% do 2030. V okviru okoljskega poročila za premogovno strategijo je bila pripravljena simulacija, kaj novi EU cilji pomenijo za TEŠ, in simulacija je pokazala, da edino scenarij 2033 še zadosti tem povišanim ciljem.
- Cene emisijskih kuponov: Priprava scenarijev za izstop iz premoga v letu 2020 je predvidevala, da bodo cene kuponov šele v letu 2030 presegle 34 EUR/tono, v letu 2040 pa 50 EUR/tono. Na podlagi tega naj bi TEŠ dobiček iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA) šele po letu 2040 postal negativen. Cena kuponov se je po sprejetju novih ciljev do 2030 (decembra 2020) giblje nad 50 EUR/tono, trenutno je okrog 62 EUR/tono, vse nove projekcije mednarodnih institucij pa kažejo, da se bo ta cena vsaj ohranila oz. po letu 2027 dvignila tudi do 100 EUR/tono. Takšna rast cen kuponov je povzročila, da je EBITDA TEŠ že v letu 2021 negativen, HSE in SDH pa sta avgusta 2021 vlado obvestila, da bo potrebno na začetku 2022 sprožiti prisilno zaustavitev družb TEŠ in PV.
- Pravočasno načrtovanje: Preveč v prihodnost odložena odločitev o izstopu iz premoga (npr. 2038) predstavlja resno nevarnost neustreznega načrtovanja, ob nenadzorovanem izstopu zaradi tržnih dejavnikov pa RS ne bo pripravljena z odločitvami in ukrepi o nadomestnih kapacitetah in alternativni energetske mešanici (brez premoga) ter s potrebnimi ukrepi za gospodarsko prestrukturiranje regije. NEPN 2020 že jasno določa, da bo odločitev o opustitvi sprejeta v 2021, NEPN 2024 pa bo moral upoštevati nove cilje EU do 2030 (ne samo emisijske, tudi bistveno višje OVE in URE cilje) ter odločiti o tem, kako bomo TEŠ nadomestili. Brez odločitve o letnici, ki je dovolj kredibilna za resno načrtovanje, ne moremo pravočasno preobraziti energetskega sektorja.
- Omogočitveni pogoj za črpanje sredstev iz Sklada za pravičen prehod (JTF): Odločitev o letnici je predpogoj za sprejem območnega načrta za SAŠA regijo, v katerem se programira ukrepe za črpanje sredstev iz sklada JTF v obdobju 2021-2027. Sloveniji je dodeljenih 235 mio EUR, sklad je strogo namenski in se lahko porablja samo za aktivnosti, ki so neposredno povezane z opuščanjem rabe premoga. Dodatno velja omeniti, da uredba JTF že določa, da bo v letu 2024 prišlo do prerazporeditve sredstev od DČ, ki ne izvajajo prehoda, k tistim DČ, ki izvajajo aktivni prehod. EK je ministrom Černaču, Počivalšku in Vrtovcu maja 2021 poslala dopis, kjer je izrazila pričakovanje, da se Slovenija odloči za najambicioznejši scenarij (torej 2033).
- Mednarodni primerjalni vidik: Slovenija je ena od le 5 DČ EU, ki odločitve o izstopu še ni sprejela (med temi smo SI, CZ in BG države s pomembnejšo vlogo premoga v svoji mešanici), in le 5 DČ EU načrtuje rabo premoga po letu 2030. Dodatno je OZN spomladi 2021 svoje članice že pozvala, da naj razvite države opustijo premog do 2030, nerazvite pa do 2040. COP 26 pod slovenskim predsedovanjem bo namenjen prav opuščanju rabe premoga in predstavlja dodatni pritisk, da Slovenija pravočasno sprejme odločitev o tem.

Strategija temelji na podrobni analizi ključnih izzivov in priložnosti obeh regij, ki je predmet ločenega analitičnega poročila. Pri pripravi Strategije je bil uporabljen pristop »od spodaj navzgor«, ki je aktivno vključeval ključne deležnike iz obeh regij. Prek intervjujev, terenskih obiskov, fokusne skupine in individualnih posvetovanj so svoje poglede, podatke in mnenja delili predstavniki sindikatov, občin, nevladnih organizacij, regionalnih in območnih razvojnih agencij, formalnega in neformalnega izobraževanja, energetske družbe, gospodarstva, ministrstev, državnih agencij, inštitutov in evropskih institucij.

Za Strategijo je bila izvedena tudi celovita presoja vplivov na okolje, skladno z Zakonom o varstvu

okolja in Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje. Postopek CPVO za strategijo je bil zaključen s pozitivno odločbo MOP dne 14.6.2021. Dne 6.7. je bilo ministrstvo obveščeno, da želita dva sindikata vstopiti v postopek, ki je že zaključen, kot stranska udeleženca, z namero, da se pritožita na pozitivno odločbo. Odločba z dne 14. 6. 2021 tako še vedno ni pravnomočna. Ker je sprejem odločitve o letnici izstopa iz premoga pogoj za dostop do črpanja sredstev EU, ki so bila dodeljena Sloveniji v okviru Sklada za pravični prehod, je vladi predlagan sklep, da sprejme strategijo (in s tem letnico izstopa iz premoga, kar bi odprlo možnost pogajanj z Evropsko komisijo na programiranju sredstev), izvajati pa se začne strategija, ko bo odločba o okoljski sprejemljivosti plana dokončna.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, 				

- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu	
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE 	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
Datum objave: september 2020, marec 2021	
<p>V pripravo in razpravo so bili v okviru Delovne skupine Vlade RS, Operativne delovne skupine Ministrstva za infrastrukturo, ki vključuje 28 predstavnikov prizadetih deležnikov, in izvedbe celovite presoje vplivov na okolje vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predstavniki ministrstev, občin, energetske podjetij, SDH, sindikatov, nevladnih organizacij, regionalnih razvojnih agencij ter Gospodarske zbornice Slovenije, - predstavniki zainteresirane javnosti, - predstavniki strokovne javnosti. <p>Priprava Strategije je potekala od spodaj navzgor (»bottom-up«). Prek intervjujev, terenskih obiskov, fokusne skupine, operativne delovne skupine Ministrstva za infrastrukturo in individualnih posvetovanj so svoje poglede, podatke in mnenja delili predstavniki energetske družbe – skupine HSE (vključno s Premogovnikom Velenje, TEŠ, in HSE - Energetska družba Trbovlje – HSE-EDT), sindikatov, občin, gospodarstva, regionalnih in območnih razvojnih agencij, formalnega in neformalnega izobraževanja, nevladnih organizacij, ministrstev, državnih agencij, inštitutov in EU institucij. Osnutek Strategije je bil predložen v postopek celovite presoje vplivov na okolje, v katerem so sodelovali številni deležniki v vseh fazah njegove izvedbe (vsebinjenje, priprava okoljskega poročila, javna obravnava). Strategija in okoljsko poročilo sta bila predložena v javno razgrnitev in javno obravnavo v skladu z Zakonom o varstvu okolja med 15. 3. -15. 4., in dopolnjena upoštevajoč v največji meri prejete pripombe in mnenja.</p> <p>Vse informacije glede priprave Strategije in njene celovite presoje vplivov na okolje ter vsi dokumenti so bili ažurno objavljeni in so dostopni na spletni platformi Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda, ki je bila posebej pripravljena v namen transparentne in participatorne priprave Strategije ter izvedbe njene celovite presoje vplivov na okolje (https://www.energetika-portal.si/dokumenti/strateski-razvojni-dokumenti/nacionalna-strategija-za-izstop-iz-premoga-in-prestrukturiranje-premogovnih-regij/).</p>	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
Blaž Košorok Državni sekretar	
PRILOGA: <ul style="list-style-type: none"> - Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda 	